

Cròniques d'Orient

Bahaïsme & Babisme (1)

per JOSEP GIBERT

En el gran barri septentrional del Caire, l'Abbassieh, s'hi troba una plaça ombrejada per belles acacies lebbakh. Ella és nomenada Daher, o, més exactament, Midan es Zahir. En mig de aquesta plaça pot admirar-s'hi un gran bastiment quadrat que es podria creure fos una forteresa; és el recinte de la gran mesquita es Zahir construïda en 1267 pel soldà Mameluc Beibars. Tot al costat s'hi troba el metocim del convent del Sinai. Una mica més en baix, el temple dels bahaïstes.

Què és el bahaïsme? Hom imagina generalment que es tracta d'una nova religió o, quan menys, d'una de tantes heretgies musulmanes, i hom arriba a fantasiar en misteris més o menys tolerables dins la societat actual, podrida i hipòcrita. Per tant, aquest temple no és sinó un santuari de purificació contra els prejudicis que divideixen la societat en classes, i contra l'intolerància religiosa que oposa els pobles contra els pobles. És una vasta construcció molt senzilla. Entrant-hi es travessa un vestíbul, després s'entra dins una gran sala on només hi ha que cadires per un nombrós auditori, i, sobre el mur, un sol quadre on hi és representat el fundador del Bahaïsme, Baha-Ullah.

Cada divendres els adeptes d'aquestes doctrines s'hi reuneixen per escoltar-hi el discurs del xeic que actualment (març de 1928), és Sauki effendi Rabani. Hom podria creure que es troba en la tan nomenada Torre de Babel. Egipcis, kurdes, perses, àrabs, armenis, alemanys, anglesos, americans, japonesos... acabem ací per no allargar la llista, se hi troben reunits. Allà hi veurieu un americà bahabita arribat recentment a Alexandria damunt un yath, al costat d'un pídolatre indígena; un piròlatre persa que conversa familiarment amb un fill pietós d'Israel. Vosaltres hi sentiríeu pronunciats amb respecte els noms de Moisès, de Jesús, de Mohamed, i tants d'altres. Una atmòsfera de fraternitat i d'igualtat regne damunt aquest mosaic de races i creences.

El bahaïsme veié el jorn a la Persia. Baha Ullah predicà l'unitat de les rel·ligions i de les llengües, i proclamà la proscripció de la guerra. Ell feia en tots moments una guerra furiosa a la guerra. "No és pas prou—deia ell—estimar als compatriotes i a la patria; s'ha d'estimar a tot el món." Es comprendrà fàcilment com ell s'atragué tot seguit l'odi dels hodjàs, dervixos, ulemahs, etc., qui són dins el servici directe de la religió i que d'ella en viuen. Exilat de primer a Bagdad, després a Andrinópolis, ell acabà els seus dies a Sant Joan de Acre, a la Syria, omplert de tristors al sapiguer la persecució sagnant de que eren objecte els seus seguidors. Dotzenes de milers moriren en el martiri i contribuïren amb ell a la propagació i refermament de la nova doctrina.

En 1892 Baha Ullah morí i traspassà la seva missió i la direcció espiritual dels seus adeptes al seu fill Abbas effendi Abdul Baha. Després, el bahaïsme se extengué molt i molt, sobretot en Orient i a l'Amèrica. A mi em digueren allà com sols als Estats Units aquesta doctrina hi compta amb tres milions i mig de seguidors.

Abbas fou empresonat llarg temps a Sant Joan d'Acre, fins 1908, data en que la Constitució fou proclamada a Turquia. Ell sortí immediatament de l'Orient i féu un viatge de propaganda per l'Europa i Amèrica, calculant-se a prop d'un miler el nombre de conferències que ell donà.

Per no allargar molt l'article, car tinc limitat l'espai dins LA GALERIA resumiré en dotze principis les doctrines bahaïstes:

1) Unió del gènere humà. Cap distinció de raça o de nacionalitat.

2) Llibertat absoluta de pensament. És precís que l'home vagi sol i no que se'l forci anar.

3) Totes les rel·ligions són filles de una mateixa arrel. Per tant elles són, totes, bones.

4) Les rel·ligions deuen tendre a relligar les nacions unes a altres, i no a separar-les.

5) Les rel·ligions deuen adaptar-se als progresos de la ciència i a la psicologia i idiosincràcia d'un poble.

6) Igualtat de l'home i de la dona. És condemnat el feminisme exagerat.

7) Les fàbules, les tradicions estúpides i les heretgies, tenen d'ésser exterminades.

8) Pau universal i guerra a la guerra. Suprimir els exèrcits.

9) L'instrucció obligatòria per tothom.

10) Arranjament fàcil i pacífic dels problemes econòmics damunt la base de l'interès general.

11) Una sola llengua universal.

12) Creació d'un Tribunal de Justícia Internacional dins el que hi seran representats tots els Estats amb una igualtat absoluta.

Es diu que el difunt president Wilson fou un bahabista, i que a base de les seves noves doctrines fou creada la Societat de les Nacions. La reina Maria de Rumania es sap que és una adepta fervent d'aquestes doctrines sense dogma.

* * *

No s'ha pas de confondre el bahaïsme amb el babisme. Aquest és igualment ple de lliberalisme i també veié el jorn a la Pèrsia, però el seu fundador Bab era un heretjiaque que volia reformar l'Islam. Fa prop de cent anys ell predicava a la Pèrsia l'igualtat dels homes, l'amor dels infants, el respecte a les dones. Ell plaçava la justícia per sobre l'instrucció i la pietat religiosa. L'esclavatge a la dona era sobretot als seus ulls l'insulte el més intolerable que es podia fer al Creador.

Una de les grans màrtirs del babisme fou la famosa Zerina Tadi (Corona d'Or). Filla d'Hadji Mulah Saleh savi lleigista de Rasbine, a Pèrsia, ella havia conegut el Bab. D'una beutat esclatant i d'encants irresistibles, ella pleia d'escoltar dins la casa del seu pare les discussions sàvies dels coranistes els més nomenats que s'hi encerclaven. Ella havia après l'àrab i el francès, i ella coneixia per cor el Corà i els millors comentaristes del llibre sant. Zerina Tadi fou talment seguida per les noves doctrines del Bab, que ella féu la temeritat de mostrar-se en els carrers no solsament sense vel, sinó que més encara, en companyia de homes. La seva família es veié forçada a renegar d'ella i els fanàtics la perseguïren. Zerina provocà als seus adversaris a discussions públiques, i predicà en les places de Rasbine la nova religió.

Ella llençà definitivament el vel, ella